ИНФОРМАЦИЈА

О МЕЂУНАРОДНОЈ, ПОЛИТИЧКОЈ И БЕЗБЈЕДНОСНОЈ СИТУАЦИЈИ – МЈЕСТО И УЛОГА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Бања Лука, јун 2022. године

1. УВОД

Усљед највећих промјена у међународном систему и односа између великих сила након завршетка Хладног рата, потребно је размотрити утицај ових глобалних геополитичких процеса на међународну позицију Републике Српске. Научна и стручна јавност на свим странама сагласна је да ове промјене у структури међународног система воде успостављању новог међународног поретка. За мале државе и народе, који се налазе у сложеном геополитичком положају, је од судбинске важности разумјети ове промјене и процесе. Да се промјенила и динамика међународне политике показују и појачане дипломатске активности у региону, зато сматрамо да је о овим питањима нужно разговарати у Народној скупштини, као највишем демократском тијелу Републике Српске.

Члан 69. став 2. Устава Републике Српске каже да ''Уставотворну и законодавну власт остварује Народна скупштина“ и у складу са тим представља највише и најбитније законодавно-представничко тијело у Републици Српској. У складу са тим јасно је да је управо сједница Народне скупштине Републике Српске мјесто на коме се разговара и доносе закључци који ће бити смјерница за дјеловања свих нивоа власти. Управо због тога заборављање дневно - политичке матрице је обавеза, која може показати да ли смо свјесни тренутка и сложености глобалних кретања.

Усложњавање глобалне политичке и безбједносне ситуације започело је након завршетка Хладног рата, рушењем Берлинског зида, распадом СССР и СФР Југославије, а настављено инвазијама западних сила у региону Блиског истока и Средњег истока. Кулминација долази са „Арапским прољећем“ и почетком имигрантске кризе, тј. масовним покретањем становништва из подручја Блиског истока и Сјевера Африке ка Европи.

Република Српска, проистекла из Одбрамбено – отаџбинског рата српског народа на територији данашње БиХ, као једне од шест република које су биле у саставу некадашње Југославије, својом географском позицијом се нашла на „путу“ свих наведених геополитичких процеса, како глобалних тако и регионалних. Самим тим, анализе о тренутној међународној политичкој и безбједносној ситуацији, те процесима који су јој претходили или јој слиједе,

немогуће су без анализе настанка и функционисања Републике Српске и њене улоге у овом свеобухватном контексту.

Распад Југославије настао је као резултат низа политичких немира и сукоба током почетка деведесетих година 20. века. Након периода политичких криза осамдесетих година, и појачавања сукоба око нерјешених питања који су прерасли у међуетничке оружане сукобе од 1991. и довели до распада Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (СФРЈ). Ратни сукоби су били мањи у Словенији средином 1991., а у Хрватској и Босни и Херцеговини (1992—1995) прерасли су у грађанске ратове са десетинама хиљада мртвих. Прије избијања грађанског рата у БиХ у априлу 1992., у атмосфери несигурности и страха за властити опстанак, српски народ у БиХ је 09. јануара 1992. прогласио Републику Српску, као гарант опстанка и останка Срба у БиХ. Легитимност, територијалност и административно устројство Републике Српске потврђени су Дејтонским мировним споразумом (1995) и Уставом БиХ, којима је ентитетима у БиХ дат висок ниво аутономије и широка лепеза уставних овлаштења, а БиХ створена као федерација два аутономна ентитета, и три конститутивна народа (Срба, Хрвата и Бошњака).

Наведена овлаштења подразумијевала су, између осталог, успостављање ентитетске војске и полиције Републике Српске, чији ултимативни задатак је био обезбиједити мир, ред и безбједност грађана овог ентитета, док је други бх. ентитет, Федерација БиХ, имао иста права и ингеренције.

Овакво уређење није никаква новост и урађено је по узору на многа друга друштва за која је, као посљедица грађанског, етничког рата, консоцијални систем био гарант мира и стабилности. Тако је и са БиХ.

Наведено политичко-правно уређење у БиХ, правно потврђено и међународно признато Дејтонским мировним споразумом и Уставом БиХ, једини је гарант политичке стабилности, а самим тим, посљедично и укупне безбједности у БиХ, али и шире. Кроз историју региона, познатог сада под називом Западни Балкан, потврђено је да стабилна и мирна БиХ значи стабилан и миран Западни Балкан, а тиме и цијеле Југоисточне и Централне Европе. Због тога не чуди да се институције, лидери и грађани Републике Српске мирним и политичким средствима боре за очување консоцијалног система управљања у БиХ, очувања Уставом загарантованих компетенција, као

незаобилазног фактора мира и стабилности на Западном Балкану. И ту је Република Српска најчвршћи гарант и најпоузданији ослонац и партнер свим учесницима мирољубивих процеса који воде ка очувању и унапређењу мира и политичко-безбједоносне структуре у БиХ, региону, Европи и свијету.

Највећи геостратешки спор између Запада и Русије у постхладноратовском периоду била је константна експанзија НАТО пакта на Исток Европе, према границама Руске Федерације. Све међународне безбједносне гаранције које су дате Руској Федерцаији након распада Совјетског Савеза биле су одбачене као превазиђене. НАТО се као супростављени војни савез ширио дубоко у непосредно руско сусједство упркос противљењима Москве, оваква политика Запада на крају доводи до отвореног безбједносног надметања са Русијом које ће кулминирати у Украјинској кризи. Друга фаза Украјинске кризе је започела 24. фебруара 2022. године руском војном интервенцијом у Украјини, након чега се односи између Запада предвођеног САД-ом и Руске Федерације погоршавају до нивоа историјског минимума, зато стручна јавност оправдано говори о Новом хладном рату (Хладном рату 21. вијека). Тачније, политички, економски, војни и културни односи између Запада и Русије су данас најлошији у последњих 30 година и није реално за очекивати брзу нормализацију. Међутим, историја нас учи да велике силе на крају увијек пронађу начин да нормализују односе и зато је у „маглама сукоба" важно водити одговорну политику.

Зато сматрамо да Република Српска треба да задржи стриктну и досљедну неутралност у руско-украјинском оружаном конфликту, исходивши истовјетну позицију БиХ. Подсјетимо, датум 24.02.2022. године, послије којег у Европи, а већим дијелом и у свијету, ништа више није исто - у рангу је великих историјских датума, укључујући 11.09.2001. године (напад Ал-Каиде на САД - почетак рата против исламског тероризма), 09.11.1989. године (пад Берлинског зида - окончање Хладног рата) или 28.07.1914. године (аустро-угарска објава рата Србији - почетак I свјетског рата).

Обје сукобљене стране суочене су са неминовношћу да - у сврху вођења конфликта - морају стабилизовати своју позадину – западно, односно источно од линије конфронтације. Нико се не може успјешно посветити главном фронту ако (иза леђа) има нестабилну позадину.

Линија конфронтације у Европи протеже се од руско-норвешке границе на Арктику до руско-грузијске границе на Кавказу.

Геополитички положај Западног Балкана је у контексту Украјинске кризе постао је изразито неповољан јер се налази на простору који Запад одређује као своју интересну сферу. Посебно се компликује положај БиХ и Србије које нису чланице НАТО пакта, тако да се од стране овог војног савеза посматрају као могуће зоне нестабилности дубоко иза линије конфронтације између Запада и Русије. За Републику Српску је од пресудног значаја да инсистира на политици несврставања у руско-украјинском сукобу и да остане војно неутрална у периоду великих војних напетости између Запада и Русије. Инсистирање на досљедној примјени међународног права је од кључног значаја и једина заштита за опстанак малих држава у периоду нестабилности у односима између великих сила.

Западни Балкан чини дубоку територијалну позадину за Запад - односно традиционално "мекани трбух" или "неуралгичну тачку" Европе. Тако ће Запад предузети све што мора да би га стабилизовао. У вези са овим, Републици Српској изричито није у интересу да се перцепира као дестабилизирајући фактор у БиХ - односно на Западном Балкану.

Односи Републике Српске и држава Европске Уније биће генерално од пресудног значаја за адекватну имплементацију свега наведеног. У условима актуелне кризе изазване сукобима у Украјини, те комплексним постојећим системима односа унутар Уније, потребно је очекивати нова политичка преслагивања. Излазак Велике Британије из чланства Европске Уније и екстремни аспекти имигрантског прилива у земљама Европе (у првом реду мијењање демографске стварности и појачање терористичких активности) представљају највеће изазове за престројавање Европске Уније у наредном периоду. Сам излазак Велике Британије додатно ће појачати значај осовине Берлин-Париз, нарочито сада када су и у Њемачкој и у Француској завршени изборни процеси, те су постављени оквири за политичко дјеловање у наредних четири, односно пет година.

Сходно томе, Република Српска мора сачинити темељну анализу новонастале ситуације, извући одговарајуће закључке и предузети одговарајуће кораке. То укључује ревизију њеног досадашњег концепта међународних односа. Ако би то пропустила да учини,

доспјела би у ризик непредузимања одговарајућих корака благовремено.

Јасност и недвосмисленост уставних одредби и основних стартешких поставки, а у вези са националним интерсима, а посебно са трајним – виталним, не остављају простор за било какву врсту компромиса у било каквим преговорима, док у склопу унутрашњег дијалога могу бити тема њихових корекција у склопу Уставом предвиђених процедура.

У наведеним активностима, Републици Српској не иду на руку непријатељски, неуставни, недејтонски потези политичког Сарајева и лобирања у свјетским центрима моћи којима се фаворизују бошњачки ставови и циљеви, који недвосмислено воде институционалном одумирању, а затим и укидању Републике Спске.

Не смијемо бити наивни и заборавити да све институције на чијем челу су Бошњаци, без обзира на ниво институције, раде на укидању Републике Српске. У првом реду мислим на утицај који у свакој земљи има Министарство иностраних послова, које са огромним апаратом како у сједишту Министарства у Сарајеву, а посебно у ДКП мрежи, ради на остварењу бошњачких циљева. Срби који раде у Министарству иностраних послова, као и у било којем другом на чијем челу су Бошњаци, жртве су дискриминације на националној основи. Ово Министарство у рукама србофоба, каква је СДА и садашњи министар, Бисера Турковић, чине све да се примакну зацртаном циљу.

Шта учинити?

Одржавајући своје основне интересе, Република Српска би требало да искаже одговарајућу спремност на изналажење рјешења за акутна или хронична отворена политичка питања у БиХ.

Република Српска не само да не смије умањити обим или интензитет свог инсистирања на досљедној примјени Дејтонског мировног споразума и Устава БиХ, већ их и појачати. Ове активности је потребно спроводити у писменој и усменој форми према свим субјектима од интереса.

Република Српска ће, у условима нових политичко-безбједносних глобалних и регионалних околности, наставити са свим започетим економско-социјалним и другим реформама, у покушају да се ублаже удари на животни стандард.

Приближавање стандардима ЕУ у свим кључним и за нас прихватљивим областима, остаје приоритет Републике Српске. У околностима значајно измијењеним ратом у Украјини и реакцијом Запада, мислећи при том на ЕУ, НАТО и њихове савезнике, никако не смијемо заборавити опасност од имиграција становништва из земаља Блиског истока или Сјевера Африке. Ове имиграције, биле легалне или илегалне, за Републику Српску представљају истовјетан социјално-демографско-економско-безбједоносни ризик, који никако, и ни по коју цијену не смијемо дозволити.

Потребно је посебан акценат ставити на продубљивање односа са земљама које су и до сада биле, отворено или дискретно, наклоњене Републици Српској и разумијевале њену незавидну позицију у уставно и легалистички девастираној БиХ.

У овом тренутку, у Народној скупштини Републике Српске, као највишем законодавном тијелу, потребно је ангажовање свих посланика како би постигли усаглашене ставове о овим значајним питањима који изазивају превирање у глобалним оквирима, а све у циљу осигуравања мира, стабилности, на добробит грађана који су нас изабрали за своје званичне представнике.

Република Српска је гарант опстанка и слободе на овим просторима, за чије је постојање везана будућност цијелог српског народа који је Дејтонским мировним споразумом добио оно за шта се мукотрпно борио у Одбрамбено-отаџбинском рату, и зато се, данас морамо јединствено борити, окупљени у атмосфери тренутних тешких и деликатних околности, у превирањима која долазе из цијелог свијета и под притисцима као никада раније.

Опредијељени смо за опстанак Српске, као успјешне и стабилне, изградњу мира и стабилности, и зато морамо у њеном највишем законодавном органу учинити све, да нашим јединством и усаглашеним ставовима, очувамо мир и стабилност.

У тренуцима осјетљивих дешавања, ратне, економске и сваке друге природе, а која се дешавају у глобалним, свјетским оквирима, требамо процијенити ситуацију и заузети ставове, како би притисак и криза споља мање утицали на ефективну стабилност нашег народа и државе.

СПОЉНО - ПОЛИТИЧКА СИТУАЦИЈА

Оружани сукоб у Украјини почео је 24. фебруара, након тога је ЕУ увела читав спектар санкција, којима се допуњују постојеће мјере које су уведене 2014. године због ситуације на Криму.

Кључно спољно - политичко питање БиХ у времену иза нас је јасна позиција Републике Српске и однос према истом и задржавање неутралног статуса. Ипак, амбасадори БиХ у Савјету Европе и УН као и шеф мисије при Савјету ЕУ су се без одлуке Предсједништва БиХ прикључили предложеним резолуцијама у наведеним тијелима о ситуацији у Украјини.

Никакав акт о увођењу санкција Русији није донесен у правном систему БиХ. Правним и физичким лицима није забрањено пословање са субјектима у Русији, руска имовина се не замрзава и руским држављанима се не забрањује улазак.

Жељко Комшић је упутио инструкцију министру спољних послова БиХ, гђи Турковић, око Украјине да је непотребно изјашњавање Предсједништва БиХ, те да поступи по Повељи УН-а, наводећи да се БиХ већ придружила ставовима ЕУ.

Потребно је истаћи да се спољно-политичка питања покушавају ријешити једностраним неуставним дјеловањем појединих муслиманских амбасадора који су под контролом политичког Сарајева, као и неких међународних представника који немају ту надлежност. Пракса једностарног наступања мимо одлука Предсједништва БиХ несумњиво доводи до краха институција и погубна је за свеукупне односе у БиХ.

Оваква врста понашања је апсолутно неприхватљива, у њему видимо афирмацију једне врсте политичких ставова који нису усаглашени на Предсједништву БиХ. Кршењем свих аката на којима се заснива спољна политика БиХ, урушава се комплетна институционална конфигурација Предсједништва БиХ и механизма спољне политике, што је свакако недопустиво и захтјева одлучну реакцију која ће резултирати и кривичном одговорношћу како налогодаваца тако и оних који проводе такве налоге.

Министар спољних послова БиХ, гђа Турковић, је прекорачила своја овлашћења, наложила придруживање политичким изјавама ЕУ којим

се промовишу санкције, и због тога је позвана на кривичну одговорност.

Иако су одредбе члана V став 3 под а) Устава БиХ која прописује надлежности Предсједништва БиХ („а) Предсједништво је надлежно за: Вођење спољне политике“) сасвим јасне у свом противуставном дјеловању бошњачки политичари се позивају на три документа јер је њихово тумачење да док се не донесу нове одлуке старе служе као референтна тачка:

1. Споразум о стабилизацији и придруживању са ЕУ који је потписан 16.06.2008. године,
2. Изјава Предсједништва БиХ из 2014. године и
3. Стратегија спољне политике БиХ, усвојена је 13. марта 2018. године на сједници Предсједништва БиХ, које је било у саставу Младен Иванић, Драган Човић и Бакир Изетбеговић.

Наглашавамо да је уставна позиција сасвим јасна ипак у наставку ћемо детаљније појаснити да и три наведена документа нису могла бити нити су основ за овакво дјеловање бошњачких политичара.

- *Споразум о стабилизацији и придруживању са ЕУ је потписан 16. јуна 2008. године, а ступио је на снагу 01. јула 2015. године, у члану 10. став (2) тачка б, произилази обавеза БиХ да се све више приближава ставовима ЕУ око питања Заједничке спољне и безбједносне политике.*

- *Предсједништво БиХ је на 44. редовној сједници, која је одржана 06.03.2014. године, усвојило Изјаву о ситуацији у Украјини:*
    1. *Предсједништво Босне и Херцеговине са великом пажњом и забринутошћу прати пораст политичке напетости у Украјини и погоршавање међународних односа у вези с тим*
    2. *Предсједништво Босне и Херцеговине изражава очекивања да ће се до рјешења новонастале кризе доћи мирним и демократским средствима, дијалогом и политичким преговорима између свих релевантних страна, уз конструктивну подршку цијеле међународне заједнице, на општеприхваћеним принципима међународног права.*

3. *Предсједништво Босне и Херцеговине пружа пуну подршку напорима, с циљем превазилажења тренутне ситуације и одржавања мира и потребне сигурности.*
4. *Предсједништво Босне и Херцеговине позива све стране у спору да се уздрже од употребе силе и хитно отпочну политички дијалог за рјешење новонастале ситуације, у интересу мира, регионалне и глобалне стабилности.*

Сасвим јасна и недвосмислена изјава Предсједништва БиХ које је било у саставу Жељко Комшић, Небојша Радмановић и Бакир Изетбеговић и која ни у ком случају не може бити основ за дјеловање и придруживање резолуцијама.

- И на крају Стратегија спољне политике БиХ, која је усвојена 13. марта 2018. године на 45 сједници Предсједништва БиХ. Стратегију је усвојило Предсједништво БиХ које је било у саставу Младен Иванић, Драган Човић и Бакир Изетбеговић.

„С обзиром на неупитну перспективу чланства Босне и Херцеговине у Европској унији, Босна и Херцеговина треба активно да прати Заједничку вањску и сигурносну политику Европске уније. У том смислу, потребно је додатно унаприједити систем придруживања вањскополитичким изјавама и рестриктивним мјерама Европске уније према трећим земљама и субјектима. То, дакако, подразумијева уску интерресорну сарадњу и заједничку процјену ризика.

Босна и Херцеговина наглашава своју опредијељеност за рјешавање међудржавних несугласица мирним путем, уз поштовање начела међународног права. Уз то, Босна и Херцеговина се залаже за конструктиван дијалог при тражењу обострано прихватљивих рјешења за сва отворена питања, што уједно представља један од њених основних вањскополитичких приоритета“

Оно што такође пише у стратегији а чега се не придржавају муслимански политичари је следеће.

„Вођење вањске политике Босне и Херцеговине се темељи на члану V Устава Босне и Херцеговине и, у складу с истим чланом, у надлежности је Предсједништва Босне и Херцеговине.“

Иако је српски члан Предсједништва БиХ тражио да се на сједници Предсједништва БиХ разговара и донесу ставови друга два члана су била против те тачке дневног реда.

Због свега горе побројаног српски члан Предсједништва БиХ је на основу члана 213. став (1) и члана 215. став (1) Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине, **поднио кривичну пријаву против Свена Алкалаја, амбасадора БиХ у Уједињеним нацијама, Емине Мердан, шеф мисије БиХ при Европској унији и Ивана Орлића, амбасадора БиХ у Савјету Европе** због постојања основа сумње да су злоупотријебили свој службени положај и овлаштења у намјери теже повреде права другог, тако што су поступили противно одредби члана V За Устава БиХ која прописује надлежности Предсједништва БиХ „а) Предсједништво је надлежно за: Вођење спољне политике“ на начин да су у својству амбасадора тј. Шефа мисије самоиницијативно, неовлаштено и без одлуке Предсједништва БиХ дана 27. фебруара 2022. године подржали доношење Резолуција или се придружили предложеним Резолуцијама.

Злоупотребом положаја и овлаштења нанесена је и штета другом – у овом случају Републици Српској јер је усљед незаконитог и неовлаштеног дјеловања поменутих, Република Српска спријечена да у конкретном случају учествује путем српског члана Предсједништва БиХ који се бира са територије Републике Српске у расправљању и одлучивању о овим важном и конкретном питању спољне политике.

Оваквим поступком је теже повријеђено право чланова Предсједништва БиХ, те и право српског члана Предсједништва БиХ да остварује своја права из надлежности како је то прописано Уставом БиХ, чиме је почињено кривично дјело Злоупотребе службеног положаја или овлаштења из члана 220. Кривичног закона Босне и Херцеговине.

Док трају дискусије о томе да ли је БиХ увела санкције, из руске амбасаде су поручили да БиХ није на непријатељској листи Русије.

Због противљења Републике Српске санкцијама Русији, БХ-гас је успио да обнови уговор са Гаспромом и није затражено плаћање у рубљама што је приличан парадокс.

Ситуација са кризом у Украјини, прелила се на цијели свијет, усљед чега је дошло енормне инфлације и проблема са снабдијевањем енергентима и течним горивима.

Већина земаља је осудила дешавања, али није у потпуности пратила рестриктивне мјере, у чему су предњачиле Турска, Кина, Индија, Бразил, већина исламских земаља изузев Албаније, као и земље ЕУ које се не налазе на листи непријатељски земаља Русије – Аустрија и Мађарска.

Финска и Шведска затражиле су чланство у НАТО, чему се противи Турска.

БЕЗБЈЕДНОСНА СИТУАЦИЈА

Ситуација у Украјини

Историјат ратног сукоба у Украјини започео је давно прије него што је Русија 24.02.2022. године започела „Специјалну војну операцију“ на територији Украјине. Наиме, масовни протести у новембру 2013. године на кијевском тргу Мајдан (названи Евромајдан), који почињу као протести против предсједника Виктора Јануковича који је одбио да потпише „Споразум о стабилизацији и придруживању са ЕУ“, представљају увод у дугогодишњи крвави братоубилачки рат на територији Украјине који започиње априла 2014. године и који и данас траје као сукоб не само Русије и Украјине, већ сукоб који пријети (а многи га већ и сматрају) да прерасте у Трећи свјетски рат. Овај крвави рат који свакодневно одузима стотине живота и наноси неизмјериву материјалну штету прерастао је отворени сукоб између већине НАТО и ЕУ земаља и њихових савезница против Русије и свих осталих држава које нису по аутоматизму и западном диктату подржале свеколике санкције према Русији. Наметнуте санкције Русији представљају до сада невиђени обим у свјетској историји јер су предузете у свим областима друштвеног живота, па и дубоко у руску историју и културу јер негирају све што је до сада постигнуто на том пољу. Културни масакр Запада који скида са репертоара руске умјетнике претходних вијекова, руши споменике, мијења историјске чињенице (посебно из Другог свјетског рата) и да не наводимо друге области, показује до сада невиђену мржњу према једном народу.

Са наше тачке гледишта тешко је одредити ко је у праву и ко је добар или лош у овоме сукобу јер ту отворено ратују два нама братска народа са којима нас вежу дуге историјске, вјерске и културне сличности. Украјинске власти, које су се приклониле Западним циљевима преко осам година су радиле на систематском удаљењу од Русије и представљају изванредну основу Западу на путу ка остваривању својих геополитичких интереса у Сибиру и на Сјеверном полу, односно до коначног овладавања свим битним ресурима на планети. С друге стране, Руси који представљају поражену хладноратовску страну, доста пута преварену од стране Запада, ојачани путем извоза природних ресурса (прије свега гаса и нафте) нису могли да гледају како Украјина постаје дио антируске коалиције и како систематски затиру руски народ у Украјини.

Западне државе, превасходно НАТО и ЕУ државе, предвођене САД-ом и УК, гасе пожар сипајући бензин на ватру. Умјесто да су се окренуле тражењу рјешења мирним путем, далеко прије избијања сукоба 2014. године, оне су у овоме видјеле велику шансу за остваривање својих геополитичких интереса који су присутни преко сто година и у Украјини видјели идеалну шансу да коначно сломе Русију и да остваре несметан простор ка завршном обрачуну са Кином, која представља најопаснијег противнка за њих.

Приступ Запада систему „ко није са нама, тај је против нас“ довео је многе државе у веома тежак положај, јер бранећи интересе Запада те државе губе своје интересе и доводе до нестабилности у својим државама. Драстично поскупљење енергената, горива, хране и осталих животних потреба доводи до социјалних проблема и сиромаштва. Велика несташица истих на свјетском тржишту може да озбиљно угрози опстанак малих држава јер сви ти проблеми могу да изазову унутрашње немире који могу да воде и до оружаних сукоба како унутрашњих тако и вањских. Овде треба напоменути да није искључена могућност проширења сукоба из Украјине и на друге државе и регионе те се тиме опасност од једног већег регионалног и чак свјетског сукоба појачава.

Свима је јасно да је Украјински сукоб све промијенио и да, без обзира како и када се он заврши, ништа више неће бити исто. Повучене су нове „црвене линије“, донесене су многе погрешне одлуке које распламсавају сукоб и пријете отварању нових и још страшнијих сукоба. Вријеме које је пред нама је неизвјесно и несигурно. Ако и избјегнемо веће оружане сукобе и Трећи Свјетски Рат, сигурно нећемо избјећи поскупљења хране, несташице енергенета па и могуће социјалне немире. Све то нам намеће да морамо о овоме добро размислити и да је једини пут да останемо што више ван свих ових сврставања. То је тешко, скоро и немогуће, али то је и једини начин реалног опстанка без обзира са које стране нове „жељезне завјесе“ да се нађемо.

И по овоме питању, као и осталим питањима, ми се разилазимо са нашим партнерима у БиХ. Стално смо под притиском дијела западних држава и окарактерисани смо као лоши момци. Нажалост то је наша судбина. Не желимо и нећемо увести санкције никоме, па ни Русији. Вјерујемо да ће бити довољно памети у свима у БиХ да схвате да је

наш пут једини исправан, ако развијамо са свима добросусједске и пријатељске односе и не мјешајући се у било какве сукобе.

Одмах по избијању украјинске кризе представници Републике Српске су заузели јасан став којим су рекли да поштују територијални интегритет и суверенитет Украјине, да се жали за свим невиним жртвама и да је жеља српког народа да страдање нама два блиска народа што прије буде заустављено. Али да је поштовање међународног права и неутралан став у овом врло осјетљивом тренутку најбољи избор за Босну и Херцеговину.

Међутим на нивоу БиХ о овом питању није било договора. Због свега тома имали смо придруживање појединим резоулицијама у којима унутар релевантних институција у БиХ није постигнут консензус нити се о томе одлучивало, па су сходно томе оне непроводиве. Овакво дјеловање само је довело до извора нове нестабилности у БиХ јер бошњачка страна путем свог министра спољних послова преноси једностране ставове док ми за све то вријеме о овом важном питању као што су санкције као и много друге теме остајемо без одлука Предсједништва БиХ, органа који је Уставом БиХ и свим релевантним актима једино надлежно да одлучује о питањима из сфере спољне политике.

Након дешавања у Украјини, западне земље појачале су реторику да постоји опасност да се сукоби у овој земљи прелију на западни Балкан, Молдавију и Грузију, о чему се говорило и на скупу НАТО-а, те је поручено да ће овим земљама бити пружена подршка.

ЕУФОР и Мисија АЛТЕА

ЕУ је покренула у БиХ војну операцију под називом „АЛТЕА“ 02.12.2004. године (9 година након окончања рата) у оквиру своје Заједничке вањске и безбједоносне политике, на основу договора познатим под називом „Берлин плус“.

На почетку мисије снаге су чиниле око 7.000 војника у БиХ, а сада се након повећања снага током фебруара ове године налази око 1.100 (са дотадашњих 600) припадника у БиХ, односно око 3.500 укупних снага које се налазе у другим државама Европе. Тежишне снаге су из Аустрије, Мађарске, Турске, Бугарске, Румуније и Словачке. Иначе годишњи буџет ове мисије је до краја 2021. године био око 10

милиона еура које издваја ЕУ. Вјероватно је виши након повећања снага. Војни штаб ЕУ користи Врховну команду савезничких снага у Европи као Оперативну команду ЕУ. Савјет безбједности УН-а је 03.11.2021. године донио је једногласну одлуку о продужењу једногодишњег мандата мисије у БиХ.

До фебрура ове године Мисија је била непримјетна за ширу јавност и кретала се у оквиру задатака помоћи ОС у обуци, деминирању, помоћи цивилним структурама у разним донацијама и сл. Ми смо поздрављали спровођење такве мисије свих ових година и то смо стално и истицали. Но доласком додатних трупа и борбене технике те повећаној видљивости припадника ЕУФОР-а у јавности, а посебно око школа и јавних установа нисмо никако били задовољни јер је тиме дошло до узнемиравања грађана. Сматрамо да се ЕУФОР мора вратити у своје нормалне оквире и да разлози типа „угрожености од стране руског утицаја“ или „појачане ратне пријетње у БиХ“ или било чега другог не стоје и да представљају испуњавање захтјева само једне старне у БиХ, односно Бошњачких тежњи за прихватањем само њиховох погледа.

А када причамо о нестабилности, било шта што би могло да угрози безбједност Босне и Херцеговине, не може да се приговори Републици Српској. Али морамо рећи да вођа босанских муслимана, господин Изетбеговић, је прије неколико дана рекао да је ова земља само сигурна ако има младост у џамијама. Ова изјава је изазвала нелагоду и забринутост код доброг дијела грађана.

Међутим без обзира на све БиХ је безбједна земља, овдје не постоје никакви елементи насиља, постоји само политичка нестабилност. Република Српска чврсто вјерује да је БиХ у стању да превазиђе тренутне изазове кроз интензивиран политички дијалог између домаћих страна, усмјерен на проналажење рјешења у интересу свих конститутивних народа и грађана БиХ. Упркос пријетећој реторици појединих сарајевских политичара, лидери Републике Српске и Срба досљедно и категорички одбијају свако прибјегавање насиљу.

Штавише, Република Српска посвећена је очувању Устава БиХ и нема план за сецесију у било ком облику. Ниједан закон који Република Српска разматра ни на који начин не угрожава суверенитет или територијални интегритет БиХ.

Имали смо прилику да у јавности чујемо и званичне изјаве команданта ЕУФОР-а у БиХ, као и Оперативног команданта мисије из Брисела да нема ни говора о било каквој нестабинисти и могућности угрожавања безбједности у БиХ. Но опет имамо оне који стално призивају рат и траже стране интервенције да би наметнули своје погледе и своју апсолутну доминацију у БиХ. Прављење паралеле између Украјине и БиХ, не само да је смијешно него је и безобразно једнострано и неаргументовано наметање мишљења о страдањима Бошњака као што сада Запад гледа на страдање Украјинаца. Он одбацује могућност слања трупа у Брчко, мјесто које дијели Републику Српску на два дијела.

Оправдан је став да је Мисија Алтеа потребна и да треба да остане у БиХ, међутим потребно је упознати релевантне инсцитуције у БиХ а прије свега Предсједништво које је дио врховне команде о томе шта и како Алтеа ради на терену, да можемо да дамо неке сугестије на такво нешто, а не да то буде ствар процјена људи који руководе Алтеом.

Спровођење мисије Алтеа је потребно и у наредном периоду јер она ипак гарантује мир и стабилност у БиХ. Пошто Савјет безбједности УН сваке године доноси нову резолуцију око продужења мандата и имајући у види да о томе гласа и Русија, а поводом сукоба у Украјини, тешко је рећи какав ће бити исход гласања. Стога ћемо настојати наћи најбољи начин за доношење нове резолуције која би обезбједила дуготрајнији мандат ЕУ.

Контакт група за одбрану Украјине

Недавно смо били свједоци да су министар одбране и начелник Заједничког штаба ОС БиХ учествовали на онлајн конференцији „Контакт групе за одбрану Украјине“ без знања и усаглашености ставова са друга два народа. Ткз „Контакт група за одбрану Украјине“ је неформална група формирана под вођством Сједињених Америчких Држава са циљем сагледавања неопходног наоружања и војне опреме, хуманитарне помоћи и других средстава која су потребна Украјини да би се одбранила од Русије, као и координације и рјешавања других питања у вези са донацијом истих Украјини.

Њиховим самосталним учествовањем још једном се показала апсурдност и немогућност одрживости БиХ по мјери само једног

народа без уважавања ставова и мишљења политичких представника друга два констутативна народа у БиХ. До сада смо видјели тотално урушавање политичког система, како на унутрашњем тако и на вањском плану, сталним иступима бошњачке политичке елите који су тиме у потпуности девастирали вањску политику БиХ, те сада видимо да је дошло и до девастирања система одбране гдје најодговорнији представници Бошњака у том систему тајно и без знања представника друга два народа дају формалну, али лажну и нелегитимну подршку напорима САД и других у мјешању и директном учешћу у сукобу у Украјини.

Оваквим потезом јасно је показана сва нефункционалност Министарства одбране и Оружаних снага, који се сталним и систематским опструисањем ставова Предсједништва као Врховне команде и других институција на нивоу БиХ и ентитета и искључивим приказивањем бошњачких политичких ставаова, урушавају и показују да овакав неуставни систем одбране нема будућност.

Још већи апсурд је понашање одређених међународних фактора и држава, које као наводни „велики пријатељи БиХ", већ дуги низ година гурају исту ту државу у суноврат и подржавају улизничку бошњачку политику.

У овим временима када се геополитичка ситуација у свијету рапидно мијења и пријети великим сукобима широм свијета, било какво сврставање и стављање малих држава у службу једне стране или блока представља самоубиство истих и једини излаз је у неутралности и очувању мира у својој држави. БиХ оваквом једностраном политиком једног народа, без унутрашњег договора свих народа, срља у своју политичку и сваку другу пропаст.

Оружане снаге БиХ

Реформа одбране у БиХ почела је током 2003. године и доношењем Закона о одбрани 01.01.2006. године на нивоу БиХ су у потпуности заживјеле ОС БиХ, а тиме су уједно и престале да постоје ентитетске војске (ВРС и ВФБиХ). Од тада па до данас систем одбране се није значајније мијењао већ се допуњавао мањим организацијско-формацијским промјенама у циљу бољег и ефикасније извршавања задатака на терену.

Од самог почетка велики утицај на систем има НАТО штаб и Команда ЕУФОР-а у Сарајеву као и амбасаде НАТО држава на челу са САД. Убрзо по успостављању ОС истакнуто је да су евро-атланске интеграције основни циљ ОС, што је и Законом посебно наглашено те су сходно томе и све активности биле усмјерене ка том циљу – да се путем ПзМ (Партнерство за Мир), ПАРП-а (Процес Планирања и Ревизије), ИПАП-а (Инвидуални Партнерски Акциони План) постане активни члан у МАП-у (Акциони план за чланство) и након тога пуноправни члан НАТО савеза. Односи са другим државама које нису чланице евро-атланских организацију су маргинизоване.

Један од најзначајнијих докумената који одређује систем одбране је „Преглед одбране“. Документат „Преглед одбране“ је дефинисан ПАРП документима као један од партнерских циљева сарадње са НАТО. Обрађен је и у ИПАП документу. Рад на документу је почео током 2010. године и Предсједништво БиХ је на 26. редовној сједници, одржаној 27. јуна 2016. године усвојило Закључак којим се дају смјернице за окончање овог документа до 30. новембра 2016. године. Закључком је, између осталог, наведено да ће БиХ настојати да постигне стандард од 2% ГДП-а за одбрану. Овај Закључак је потписао предсједавајући Бакир Изетбеговић.

Предсједништво БиХ је на 31. редовној сједници одржаној 24. новембра 2016. године донијело Одлуку о усвајању документа „Преглед одбране“ и „План развоја и модернизације Оружаних снага Босне и Херцеговине“. План је саставни дио документа „Преглед одбране“. На истој сједници је донијета и Одлука о величини, структури и локацијама Оружаних снага Босне и Херцеговине. У поглављу VII (Прелазне одредбе) ове одлуке стоји „Ова одлука ступа на снагу даном активирања Акционог плана за чланство у НАТО“.

Предсједништво БиХ је на 51. ванредној сједници одржаној 01. фебруара 2017. године усвојило Закључак којим се усваја План имплементације документа „Преглед одбране“ и Акциони план имплементације „Плана развоја и модернизације ОС БиХ 2017.-2027.“ Ове Одлуке и Закључак је потписао предсједавајући др Младен Иванић.

Импементација Прегледа одбране није започела до данас због јасног става Предсједништва БиХ (тадашњег сазива), а на инсистирање Бошњака, да је за импементацију потребно активирање МАП-а јер су исти били незадовољни датим рјешењима посебно око смањења бројног стања и нове организацијско формацијске структуре.

Најновији документ „Програм реформи БиХ“, који је Предсједништво БиХ, усвојило на својој 44. ванредној сједници одржаној 19.11. 2019. године по први пут не ставља пуноправно чланство у НАТО као циљ БиХ и јасно одређује да то више није приоритет већ да ће се наставити сарадња са Савезом. Тим документом наглашено је да се не прејудицира чланство у НАТО. Њиме је откочена имплементација Прегледа одбране која води ка смањењу бројног састава ОС као и локација и бољој организацији јединица на терену и систему командовања. Ову чињеницу су многи покушали злоупотијебити и изманипулисати, јер без икакве недоумице она дефинише наше политичко дјеловање у будућности, када је у питању НАТО.

Систем одбране БиХ, од свог настанка, стално је под лупом јавности и ставови и погледи на исти су различити у зависности са које стране долазе. Бошњачка страна у њему види продужетак Армије БиХ и подржава све што се у њему дешава уљепшавајући и хвалећи ОС у сваком погледу. Настоје да максимално ојачају и увећају ОС на свим пољима. Циљ им је повећање буџета за војску, повећање бројног састава увођењем војног рока, значајна модернизација и опремање ОС и др. Хрвати гледају свој интерес и локације и активности које се одржавају на „хрватском“ простору и настоје да, најмање, одрже баланс постојећег стања. Ми настојимо да успоставимо нормалан систем уз уважавање реалних чињеница које би довеле до драстичног смањења буџета, бројног стања и локација те би се тиме и укупни војни ефективи значајно смањили.

Најновије изјаве бошњачких представника у МО и ОС око убрзане набавке противоклопних ракета типа Џевелин и противваздушним

системима кратког и средњег домета, као и остале опреме из САД-а те изјаве око интеграција у НАТО савез показују да се и овим путем спроводи настојања бошњачке политике да једнострано воде своју политику независно од ставова Предсједништва БиХ и донешених политичких докумената посебно Програма реформе одбране који дефинише сарадњу са НАТО савезом, а никако интеграционе процесе.

Предсједништва БиХ до сада никада није о овоме расправљало нити доносило било какве одлуке око набавке борбених система, те се оваквим изјавама доприноси сровођењу приказивања једностране слике око наводне угрожености БиХ и цијелог региона. Тиме се свјесно заобилази потреба за Одлуком Предсједништва и доводи до појачаног неповјерења међу свим припадницима ОС.

Предсједништво БиХ је једино тијело у БиХ које одређује и мијења структуру и величину ОС те самим тиме и свака набавка наоружања и војне опреме из иностранства мора бити одобрена од истог.

Оружане снаге БиХ, од свог формирања, добијају доста опреме из разних донација и од разних држава и та опрема је већински намјењена за деминирање, помоћ цивилном становништву и слично, но бошњачки представници из МО и ОС, сталним иступима траже разне војне донације како би набавили наоружање, а не желе да реално сагледају потребе ОС и да буџетска средства распореде на адвекатан начин чиме би се могло доћи до новчаних средстава за редовне и међу свима договорене и прихватљиве набавке војне опреме која је у складу са стварним потребама ОС

Видљиво је да посљедње посјете високих војних представника и представника министарстава одбране, те војне индустрије разних држава у БиХ као и посјете представника МО и ОС БиХ тим државама представља настоје да продајом, односно куповином, система ракетног наоружања и беспилотних летјелица као и других електронских уређаја имају за циљ милитаризацију БиХ без обзира што не постоји јединствен став око тих питања и што се не уважавају ставови који долазе из Републике Српске и њених политичких представника на свим нивоима око задржавања неутралности БиХ и започињању процеса демилитаризације БиХ.

Остала безбједносна питања

Дуже вријеме актуелан је рат дезинформацијама, гдје се Република Српска настојала представити као потенцијално жариште за сукобе на Балкану, а све са циљем да би се поручило да је неопходно да БиХ уђе у НАТО и да је то једини начин заштите, те како би се смањио руски утицај на Балкану. Задњих 20 година прошлог вијека развијена је доктрина хибридног рата изазивања и управљања кризама, као метода спољнополитичке и војне стратегије САД-а дефинисана као „...широк појам који означава политичку и војну борбу изван конвенционалног рата, које воде националне снаге земље ради остваривања политичких, социјалних, економских и психолошких циљева! Борба је често дуготрајна и комбинује дипломатске, економске и психолошке притиске, тероризам и државне преврате...“

Спиновање о српским сецесионистима и угроженом миру у БиХ, демантовали су релевантни извори попут бившег команданта ЕУФОР-а у БиХ Александера Плацера и замјеник начелника штаба Врховне команде савезничких снага за Европу Брајс Худет, који је јасно поручио да “Нема потребе за распоређивањем НАТО трупа у Брчком” и да ситуација није онаква каквом су нам је представили поједини медији и људи".

Амбасада Русије је поручила да прикључење БиХ у НАТО представља јасан антируски корак против кога би званична Москва реаговала.

У парламентима Британије, ЕУ, Сенату САД-а расправљало се о стању у БиХ и донесене су резолуције у којима су Република Српска и њено политичко руководство представљени као главни кривци за дешавања у БиХ. Европски и британски парламентарци тражили су јачање снага ЕУФОР-а и упозоравали да ће се криза из Украјине прелити на Балкан, те да треба распоредити НАТО трупе у Брчком.

БиХ и Република Српска су у посљедње вријеме суочене са сталним лажним дојавама о постављеним бомбама у школама, болницама и судовима. Раније је из НАТО-а најављено да је могуће да дође до сајбер напада. Дојаве о бомбама прво су почеле у Србији. Предсједник Србије Александар Вучић је изјавио да иза лажних дојава стоје обавјештајне службе двије земље, Украјине и једне чланице ЕУ. У медијима је присутна тврдња да су све поруке послате са руске адресе, а аналитичари оцјењују да је на сцени хибридни рат и притисак на земље које се нису прикључиле санкцијама Русији.

Из муслиманског политичог круга већ дуже вријеме долазе поруке да ће БиХ одговорити на наводне сецесионистичке захтјеве, те су организовани и састанци са удружењима генерала такозване Армије БиХ, а бошњачки политички представници често су употребљавали хушкачку реторику и позивали на сукобе. Почетком године страх и панику код становништва у Српској, изазвао је и позив за регрутацију нових чланова паравојне формације Зелених беретки, чиме је Србима запријећено новим сукобима. Њихово ангажовање је најавио и сам лидер СДА Изетбеговић када је рекао да се исламски свијет још није дигао, али кад затреба да ће бити ту за њих.

Опасне и хушкачке изјаве Изетбеговића, нарочито су појачане у посљедње вријеме, а опасну безбједносну пријетњу представља и најава формирања Исламске државе у БиХ, која је јасно назначена и у званичним документима његове партије. Изетбеговић је додатно узнемирио грађане изјавом „док су џамије пуне младих људи он се не боји за БиХ“.

Откако је ескалирао сукоб у Украјини, Обавјештајно-безбједоносна служба БиХ је интезивирала свој оперативни рад на праћењу и дјеловању против Републике Српске, а посебан фокус је стављен на ткз. „малигни руски утицај на Балкану“. Све оперативне мјере и радње које предузима с тим у вези директно су координиране са страним службама прије свега америчком обавјештајном службом. У складу са тим на листу за забрану уласка стављен је, неоправдано и мимо процедура, велики број страних држављана прије свега Србије и Руске федерације које карактеришу као особе које проводе активности на рушењу уставног поретка БиХ. Наравно и даље је невјероватна чињеница да су за обавјештајно-безбједносне структуре на нивоу заједничких иституција БиХ носиоци поличтичких и институционалних функција из реда српског и хрватског народа, окарактерисани као државни непријатељи.

ПОЛИТИЧКА СИТУАЦИЈА У БиХ

Дејтонски мировни споразум из 1995. године осигурава мир и стабилност у Босни и Херцеговини (БиХ) више од 26 година. Република Српска јесте и остаје опредијељена за Дејтонски споразум. То укључује и опредијељеност за суверенитет, територијални интегритет и уставни поредак БиХ. Укључује, наравно, и категорично одбацивање насиља као начина рјешавања политичких несугласица – Република Српска је чврсто опредијељена за мир.

Република Српска не предлаже одузимање ниједног овлашћења или надлежности која је Уставом додијељена институцијама на нивоу БиХ; само настоји да ојача БиХ предвиђену Дејтонским споразумом, а не да је слаби.

Закони који су предмет разматрања на Влади и Народној скупштини Републике Српске у потпуности су у складу са одредбама Дејтонског споразума и једноставно имају за циљ да обезбиједе стварну примјену његових услова. Исто тако, у потпуности су у складу са европским вриједностима и европским интеграцијама.

Република Српска ни на који начин не жели да оспори суверенитет или територијални интегритет БиХ. Овдје се не ради ни о одузимању овлашћења или надлежности које су, како је договорено у Дејтону, дате институцијама на нивоу БиХ, нити кршењу амандмана на Устав БиХ који је у прописаној процедури усвојен након потписивања у Дејтону. Република Српска нема апсолутно никакав план да крене путем отцјепљења од БиХ, било de jure или de facto. Далеко од тога да тежи сецесији, Република Српска инсистира на томе да сви поштују слово Дејтонског споразума. Тврдње СДА и њених присталица да Република Српска планира сецесију само су провокативна пропаганда која има за циљ да привуче подршку антидејтонском пројекту СДА да централизује све надлежности и стави их под своју контролу.

У времену иза нас, на нивоу заједничких органа, смо одустали од слова Дејтона и покушали да се бавимо духом Дејтона, што свакако представља озбиљан проблем. Разумијевање шта је дух Дејтона. Ми смо они који поштују слово Дејтона, јер рачунамо да владавина права подразумијева поштовање базичних докумената и уговора, онако како они пишу, све док се он не промијени. **Промоција духа Дејтона је направила застој у Босни и Херцеговини и то је била грешка**. И немогуће је градити, наставити тим путем. Дакле, вратити се праву,

владавини права што је основна вриједност демократског свијета. Владавина права овдје се не поштуј. Она се руши. Она се сваки дан руши. Дакле, ако је владавина права, онда је базично да се поштује Устав Босне и Херцеговине.

Република Српска има пуно право да инсистира да уставну структуру успостављену Споразумом и владавину права засновану на тој уставној структури поштују стране и у БиХ и ван ње, и наставиће да ради на заштити својих права из Устава БиХ политичким и правним средствима, подразумијевајући да су успјех и напредак могући само уз заштиту права ентитета и конститутивних народа БиХ.

Срби и Хрвати као конститутивни народи у БиХ неће дозволити пренебрегавање права која су им загарантована Дејтонским споразумом на начин који ће исламистичкој странци СДА омогућити да оствари свој циљ, односно да оствари доминацију уз снажну власт централизовану у Сарајеву. Они који тврде да остваривање права Републике Српске из Дејтонског споразума угрожава стабилност и будућност БиХ замијенили су тезе – прави извор нестабилности у БиХ су оне стране унутар и изван БиХ које немилосрдно подривају дејтонске принципе.

Притисак страних сила може додатно отуђити грађане Републике Српске али никакав страни притисак, из било ког извора да долази, никада неће довести до тога да руководство Републике Српске, ма кога да њени грађани изаберу, одустане од одбране права Републике Српске по основу Устава БиХ или напусти дејтонски компромис у корист доминације једне етничке групе над свим осталима.

Према дејтонској формули, Устав БиХ институцијама на нивоу БиХ даје свега неколико надлежности, као што су спољна, спољнотрговинска и монетарна политика, а каже да: „Све владине функције и овлашћења, која нису овим Уставом изричито дата институцијама Босне и Херцеговине, припадају ентитетима“. Значајна аутономија дата је ентитетима дјелимично и ради боље функционалности БиХ, која се обезбјеђује свођењем на минимум броја спорних питања која би захтијевала одлуке на нивоу БиХ.

Политичко Сарајево и неке присталице у међународној заједници сада тврде да је потребно напустити дејтонске принципе како би БиХ добила статус кандидата за чланство у ЕУ. Ове опортунистичке тврдње потпуно су неосноване. земље попут Белгије, Швајцарске,

Шпаније, Велике Британије и Италије имају различите механизме којима дају аутономију етничким регионима или на други начин штите интересе одређених етничких група. Ништа у таквим механизмима и заштити, било да се ради о БиХ или некој другој земљи Европе, није у супротности са европским принципима или чланством у ЕУ.

У годинама након потписивања Дејтонског споразума, високи представници понашали су се незаконито као колонијални гувернери и агресивно настојали, доношењем антидемократских и правно апсурдних диктата, да крајње децентрализовану БиХ која је прописана Уставом БиХ замијене унитарном „грађанском" државом која је била ратни циљ бошњачке војске.

Противуставна централизација надлежности, која је резултат незаконитих одлука и принуде од стране високог представника, и сталан притисак одређених бошњачких елемената са циљем преузимања контроле над свим институцијама на нивоу БиХ, подрили су децентрализовани дејтонски концепт. Многе надлежности које треба да припадају ентитетима, гдје је одлучивање једноставније, неуставно су пренесене на ниво БиХ, гдје је одлучивање најспорније.

Узрок дисфункционалности БиХ није Устав БиХ, већ насиље учињено над тим уставом. Република Српска је увјерена да ће једино поштовањем децентрализоване уставне структуре и механизама заштите конститутивних народа БиХ постати функционална те на тај начин промовисати и интеграцију БиХ у ЕУ.

Неки страни коментатори позвали су Кристијана Шмита, њемачког политичара који тврди да је високи представник у БиХ, без обзира на нелегитимно именовање, да „смијени" српске чланове руководства БиХ. Чак и да јесте високи представник, Шмит не би имао легално овлашћење да смијени било ког званичника. Осим тога, позивање на свргавање демократски изабраних званичника показује упечатљив презир према демократском систему БиХ и њеним гласачима и, свакако, презир према владавини права.

Нечувено је сугерисати да би грађанима БиХ требало ускратити право да сами бирају своје лидере – став који је у супротности са најчвршћим правилима људских права и демократских принципа; свакога ко заступа такву позицију треба дискредитовати због вријеђања

најосновнијих принципа међународног права и европских вриједности.

Многи од тих истих припадника међународне заједнице који се залажу за санкције или смјену изабраних лидера Републике Српске апсурдно тврде да санкције не вријеђају грађане Републике Српске који су те лидере изабрали, претпостављајући ваљда да су грађани Републике Српске толико плиткоумни да не могу да препознају увреду када им се каже да им се не може повјерити да сами бирају своје лидере.

Република Српска је опредијељена за пут БиХ у Европску унију.

Република Српска је опредијељена не само за поштовање, придржавање и спровођење Дејтонског споразума, него и интеграцију БиХ у Европску унију. Република Српска сматра да су ова два циља не само компатибилна, него и да се међусобно надопуњавају. Република Српска доказује своју опредијељеност за европски пут значајним напретком на усклађивању закона са правним тековинама ЕУ и спровођењем реформи са циљем постизања напретка на европским интеграцијама.

Међутим, напредак БиХ ка ЕУ и даље коче повреде суверенитета БиХ у облику незаконитих интервенција ОХР-а, као и даље присуство страних судија у Уставном суду БиХ. ЕУ је с правом указала на то да је даље постојање високог представника неспојиво са чланством у ЕУ и рекла да БиХ мора ријешити питање страних судија.

Расписани су Општи избори у БиХ, али до данас није усвојен буџет БиХ и нема средстава за њихово одржавање. Из међународне заједнице свакодневно стижу поруке да се морају обезбиједити средства за изборе и да морају бити одржани.

Српски члан Предсједништва је изразио јасан став да се избори требају одржати и понудио да Република Српска дозначи ЦИК-у потребна средства за одржавање избора.

Предсједник ЦИК-а Суад Арнаутовић је поручио да ЦИК има “одријешене руке” да политичким лидерима онемогући учешће на изборима у октобру ове године, ако се у Њујорку објави да Милорад Додик и Драган Човић нарушавају мировни споразум.

Кристијан Шмит је у свом обраћању у Њујорку рекао да Република Српска ради на поткопавању уставног поретка у БиХ.

Криза у БиХ је перманентна, главни проблем је у Федерацији гдје још увијек није формирана власт и гдје се Бошњаци и Хрвати не могу договорити око Изборног закона, који је назначен као један од највећих проблема у БиХ од стране бројних западних званичника.

Уставни суд БиХ је донио одлуку којом је оспорио поједине одредбе декларације Народне скупштине о враћању пренесених надлежности са БиХ на Републику Српску.

Нелегитимни Кристијан Шмит суспендовао је закон о непокретној имовини Републике Српске. Корисно је напоменути да се питање власништва над јавном имовином - покретном и непокретном - у сложеним државама уопште не поставља: Увијек је укњижена на најнижем нивоу извршне власти - осим код имовине која је федералним/савезним институцијама потребна за њихово функционисање.

Једино је у БиХ ово питање (непотребно) проблематизовано. Заправо, јавна имовина у БиХ једино се може укњижити на кантоне и ентитет Републику Српску, осим оног што је потребно за функционисање институција ФБиХ и БиХ.

Ми предлажемо, како је и предвиђено Уставом БиХ, да се постигне споразум два ентитета у Босни и Херцеговини, да се направи споразум о имовини и да то питање на тај начин ријешимо. Нисмо против тога да оно што треба Босни и Херцеговини буде на нивоу Босне и Херцеговине.

Амбасадор при УН-у, Свен Алкалај, одбио је да сталном представнику САД у УН-у, амбасадору Линди Томас Гринфилд, упути званичну ноту за обраћање предсједавајућег Савјета министара БиХ, Зорана Тегелтије, на сједници СБ УН.

Шефик Џаферовић је без усаглашеног става Предсједништва, у Њујорку поручио да Срби и Хрвати у БиХ планирају сецесију, а да при томе имају подршку власти Србије и Хрватске, те је тиме наставио праксу унилатералног наступа бошњачких политичара на спољнополитичком плану, представљајући само политичке ставове странке из које долази.

Ове седмице усвојене су и предложене нове резолуције о БиХ.

У америчком Конгресу сенатори су позвали Бајдена да се да подршка високом представнику, охрабри пут БиХ ка ЕУ и НАТО, те да се осигура продужавање мандата Алтее.

ЕПП, политичка групација у оквиру Европског парламента усвојила је резолуцију гдје је назначено да се мора зауставити сецесионистичко дјеловање и блокада институција.

У Бундестагу, водеће партије предложиле су усвајање резолуције, у којој се наводи да се треба наставити залагати за увођење санкција и усклађивање са САД-ом и Британијом, да позову политичке лидере Србије да се дистанцирају од сепаратистичких снага, јачање ОХР-а, јаче условљавање за приступ ИПА фондовима. Прије објављивања текста резолуције, унутар странака које су је предложиле постојала су неслагања, јер је Адис Ахметовић истицао да се лидер СДА не треба назначити као један од криваца за стање у БиХ, него сепаратисти Додик и Човић.

Актуелна тема је и могуће територијална реорганизација БиХ, формирањем трећег ентитета због незадовољства Хрвата.

БиХ су преплавили специјални изасланици из западних земаља, који заступају своје интересе на Западном Балкану. Западни Балкан има изасланика за дијалог Београда и Приштине Мирослава Лајчака, изасланика САД за ЗБ Габријела Ескобара, из Велике Британије Стјуарта Пича, Мануела Сарацина из Њемачке, а појавила се информација да ће БиХ добити и словеначког специјалног изасланика за Западни Балкан.

С обзиром на ситуацију у Украјини све су јаче поруке да се БиХ треба дати кандидатски статус, како би се дао подстицај овој земљи и спријечили потенцијални сукоби.

Помиње се формирање Европске геополитичке заједнице којом би се унаприједила сарадња земаља чланица ЕУ и кандидата за чланство. Поједини аналитичари оцјењују да је то само обмана и да се покушава смањити руски и кинески утицај на овом простору.

Како би се појачао притисак на Републику Српску, након бројних пријетњи и уцјена, уведене су америчке санкције Милораду Додику, те су услиједиле и британске. Њемачка, Холандија и још неке земље

снажно су се залагале да се српском руководству уведу санкције ЕУ, за шта још увијек не постоји консензус. Из Британије и Њемачке су поручили да неће давати новац својих пореских обвезника сецесионистима, чиме су наставили кажњавати грађане Српске.

У ишчекивању њемачких санцкија из те земље је стигла и једна конкретна мјера, којом се обустављају четири пројекта у Српској вриједна 105 милиона еура.

Као разлог увођења, ове земље су наводиле наводно Додиково подривање државе, урушавања уставоправног поретка и поткопавање мира.

Најјаче осуде за руководство Српске долазиле су из Британије и Њемачке. Британија мјесецима шаље поруку да ће бити активна на Западном Балкану, те да ће наводно осигурати мир и стабилност на овом простору. Поједини медији пишу да ће бити формиран Европски комонвелт, као нека замјена за ЕУ земљама које дуго чекају, те да Британија жели да ојача на овом простору и избори се за већи утицај.